

Budgetsamarbejdsaftale mellem Selvstyret og kommunerne

22. januar 2014

Indholdsfortegnelse

1	ORGANISERING AF BUDGETSAMARBEJDET	3
2	BUDGETSAMARBEJDSAFTALENS ELEMENTER.....	3
	2 A. Holdbarheden i den offentlige økonomi.	3
	2 B. Midlerne til at sikre holdbarheden i den offentlige økonomi.	4

1 ORGANISERING AF BUDGETSAMARBEJDET

Budgetsamarbejdet skal forankres på højt politisk niveau, så der sikres beslutningskompetence og fremdrift i de løsninger der kan bære Grønland igennem de udfordringer vi står overfor. Den offentlige sektor udgør en meget stor del af samfundsøkonomien og er en afgørende faktor for udviklingen af en selv bærende økonomi. Den store udfordring med at sikre holdbarhed i de samlede offentlige finanser kan kun løses, hvis kommunerne og selvstyret ser de centrale udfordringer i øjnene og finder veje til et tillidsfuldt samarbejde baseret på klare aftalegrundlag og en økonomisk hensigtsmæssig og klar arbejdsdeling.

Den nye budgetsamarbejdsaftale skal sikre en klar og entydig model for det politiske og administrative samarbejde mellem selvstyret og kommunerne.

Den politiske koordinationsgruppe er videreført fra det tidligere kommissorium og består af det samlede Naalakkersuisut, de 4 borgmestre og formanden for Kanukoka. Formand for koordinationsgruppen er formanden for Naalakkersuisut.

Det fastlægges at der afholdes minimum to årlige møder i koordinationsgruppen. Disse kan med fordel lægges i sammenhæng med andre fællesoffentlige arrangementer.

Den politiske koordinationsgruppe nedsætter administrative arbejdsgrupper til at understøtte koordinationsgruppens arbejde og de konkrete indsatsområder.

En gang årligt aftaler koordinationsgruppen næste års mødeprogram og prioriterer de emner skal behandles i gruppen.

2 BUDGETSAMARBEJDSAFTALENS ELEMENTER

En række grundlæggende udviklingstendenser vil sætte rammer for udviklingen i den offentlige sektor i de næste 20-30 år. Der sker grundlæggende ændringer i befolkningens størrelse og sammensætning, som stiller krav til styringen af den økonomiske politik og prioriteringen af velfærdsydelser til befolkningen. Det kræver langtidsholdbare løsninger for den økonomiske politik og den offentlige opgaveløsning.

2 A. HOLDBARHEDEN I DEN OFFENTLIGE ØKONOMI.

Parterne er enige om at indgå flerårige økonomiaftaler, der understøtter en langsigtet planlægningshorisont. Aftalerne skal være troværdige og gennemskuelige, så de kan administreres af alle offentlige enheder. Aftalerne skal også sikre en balance mellem de fælles udfordringer, samtidigt med at de tager hensyn til selvstyrets og kommunernes dispositionsret.

Flerårige aftaler skal understøtte en positiv incitamentsstruktur, så de offentlige opgaver løses effektivt og hensigtsmæssigt. Koordinationsgruppen skal løbende evaluere den offentlige opgavevaretagelse, så denne varetages så effektivt som muligt. Det gælder både når der måles på de økonomiske aspekter, men også at der måles på kvalitet og tilfredshed i opgavevaretagelsen. Udgangspunktet er, at opgaverne placeres hos den myndighed, hvor opgaven løses bedst.

Budgetsamarbejdsaftalen skal fremme kvalitet og effektiv ressourceudnyttelse i de borgerrettede ydelser. Det betyder at de offentlige budgetter i større grad skal ses som budgetter der skal finansiere resultater til borgerne.

Parterne er i den forbindelse enige om, at de tværoffentlige områder gennemgås, så der skabes et beslutningsgrundlag for en enkel og effektiv opgaveløsning, uanset hvor opgaven placeres fremadrettet.

Det skal kunne betale sig at tage en uddannelse og stå til rådighed for arbejdsmarkedet, derfor skal de offentlige ydelser gennemgås og reguleres, så borgerne har et incitament til at gå fra offentlig forsørgelse til, at være en del af arbejdsstyrken. Dette skal selvfølgelig respektere, at alle borgere har ret til offentlig hjælp, når det er påkrævet.

Udvikling skal understøttes alle beboede steder, i en tæt dialog med borgerne. Dialogen skal tages med udgangspunkt i de demografiske fremskrivninger, der skal sikre holdbarheden i den offentlige økonomi og give den enkelte de bedste rammer og forudsætninger for at træffe egne valg.

De kommende storskalaprojekter får i årene fremover stor indflydelse på samfundsøkonomien og væksten i landet. Men også nye krav til os i form af efterspørgsel på kvalificeret arbejdskraft. Og dermed et øget pres på uddannelsessektoren og de grundlæggende faktorer i samfundet der gør os i stand til at sikre et solidt fundament for Grønlands fremtid. Området skal have stor bevågenhed i den politiske koordinationsgruppe.

2 B. MIDLERNE TIL AT SIKRE HOLDBARHEDEN I DEN OFFENTLIGE ØKONOMI.

Fundamentet for budgetsamarbejdsaftalen er, at begge parter er enige om hvilke værktøjer der skal bruges for at sikre en holdbar økonomisk udvikling og en balanceret ansvarsfordeling mellem selvstyret og kommunerne. Budgetsamarbejdsaftalen baseres på enighed om nedenstående midler til at sikre dette.

- Brug af flerårige sektorplaner for alle indsatsområder. Den politiske koordinationsgruppe skal mindst to gang årligt drøfte og koordinere sektorplanernes indhold, der efterfølgende kan indgå i arbejdet med finansloven og de kommunale budgetter. Sektorplanerne er udgangspunktet for den langsigtede planlægning af den offentlige økonomi.
- Planlægningen skal tage udgangspunkt i den demografiske udvikling og de politiske indsatsområder der drøftes i koordinationsgruppen. Indsatsområderne forudsætter mandat fra Naalakkersuisut og kommunalbestyrelserne.
- Der skal aftales et årshjul for budgetsamarbejdet, der også tilgodeser kommunernes budgetlægning. Herunder skal årshjulet sikre, at der løbende indarbejdes konsekvenser af effektmål og andre forhold der påvirker budgetsamarbejdet.
- Udligningen mellem kommunerne baseres på objektive kriterier, med henblik på at der sikres en balanceret vækst og udvikling i Grønland.
- Effekten af den aftale indsats på budgetsamarbejdets områder skal kunne måles. Koordinationsgruppen skal aftale de overordnede politiske effektmål der skal udgøre evalueringsgrundlaget for indsatsområderne og danne udgangspunkt for efterfølgende reguleringer af indsatserne.
- Det udvidede totalbalanceprincip¹, (DUT), skal implementeres i alle tiltag der har konsekvenser for kommunerne. Parterne er enige om, at koordinere indsatsen på lovgivningsområdet, så både økonomiske og sagsbehandlingsmæssige konsekvenser afklares så tidligt som muligt.
- Koordinationsgruppen skal drøfte hvilke lovinitiativer der skal prioriteres i det kommende års lovarbejde.
- Beslutninger skal træffes på et fælles oplyst grundlag. Derfor vil koordinationsgruppen arbejde for at sikre et fælles datagrundlag for den offentlige sektor. I dette arbejde indgår også, at der aftales fælles målsætninger for økonomistyring og overordnede konteringsprincipper, der gør indsatsen på de aftalte områder målbare.
- Koordinationsgruppen skal drøfte rammerne for ekstern medfinansiering af kommunale investeringer i boliger og infrastruktur. Rammerne skal sikre at sådanne investeringer er til samfundsøkonomisk gevinst og respekterer rammer for den samlede offentlige gældsætning.

Denne budgetsamarbejdsaftale afløser aftalen fra 2003. Aftalen kan genforhandles, såfremt en af parterne kræver det.

Jørgen W. Johansen
Kommune Kujalleq

Asii C. Narup
Kommuneqarfik Sermersooq

Hermann Berthelsen
Qeqqata Kommunia

Ole Dorph
Qaasuitsup Kommunia

Martha Abelsen
KANUKOKA

Vittus Qujaukitsoq
Naalakkersuisut

¹ DUT er en reguleringsmekanisme, der sikrer at bloktilskuddet reguleres når selvstyret gennemfører regelændringer, der påvirker kommunernes økonomi. Bloktilskuddet justeres, så det svarer til de udgiftsmæssige konsekvenser for kommunerne. Princippet gælder begge veje, både når kommunerne påføres omkostninger, eller bliver lettet for en opgavebyrde og dermed kan reducere omkostningerne.